

فصلنامه علمی برنامه‌ریزی منطقه‌ای

سال ۹، شماره پیاپی ۳۶، زمستان ۱۳۹۸

شاپای چاپی: ۶۷۳۵-۲۲۵۱ - شاپای الکترونیکی: ۷۰۵۱-۲۴۲۳

<http://jzpm.miau.ac.ir>

مقاله پژوهشی

تبیین رابطه عدالت اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی ساکنان مناطق روستایی شهرستان اردبیل

وکیل حیدری ساریان؛ استاد گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

شراره صائب؛ دانش‌آموخته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

پذیرش: ۱۳۹۸ / ۱ / ۲۰

صص ۶۷-۸۲

دریافت: ۱۳۹۷/۷/۲۲

چکیده

احساس عدالت اجتماعی از مهم‌ترین ارکان بهبود احساس امنیت اجتماعی از طریق تقویت مولفه‌های دسترسی به منابع، حکمروایی خوب، رفاه اقتصادی، عدالت اقتصادی، رشد شخصیت فردی، نبود تبعیض‌های اجتماعی و دسترسی به خدمات اجتماعی، میزان رضایتمندی و میزان مشارکت اجتماعی و غیره است. هدف این مقاله مطالعه و تحلیل اثرات عدالت اجتماعی بر بهبود احساس امنیت اجتماعی روستاییان شهرستان اردبیل می‌باشد. این تحقیق از نوع کاربردی و به روش توصیفی-تحلیلی است که با استفاده از روش پیمایش انجام شده است. جامعه آماری شامل کل روستاییان بالای ۱۵ سال ساکن در مناطق روستایی شهرستان اردبیل می‌باشد ($N=85053$)، که از این میان تعداد ۳۸۳ نفر با استفاده از فرمول کوکران به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. در نهایت، نتایج حاصل از یافته‌های توصیفی تحقیق نشان داد که از بین میانگین متغیرهای احساس عدالت اجتماعی، میانگین متغیر میزان رفاه اقتصادی ($8/88$) در رده اول و میانگین متغیر انسجام اجتماعی ($2/08$) در رده آخر قرار دارد و از بین میانگین مؤلفه احساس امنیت اجتماعی، مؤلفه امنیت جمعی ($12/85$) در رده اول و میانگین امنیت فرهنگی ($2/22$) در رده آخر قرار دارد. و نیز، نتیجه حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد به جز مؤلفه‌های انسجام اجتماعی و آزادی‌های سیاسی بین تمامی مؤلفه‌های تحقیق با بهبود احساس امنیت اجتماعی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین، بر اساس نتایج حاصل از ضریب بتا، سهم و نقش متغیر «دسترسی به منابع» به مقدار ($0/48$)، در تبیین متغیر وابسته «احساس امنیت اجتماعی» بیش‌تر از سایر متغیرها است و متغیرهای میزان رفاه اقتصادی به مقدار ($0/40$)، و حکمروایی خوب به میزان ($0/28$)، به ترتیب در اولویت‌های بعدی قرار گرفتند. و در خاتمه، با توجه به تحلیل نتایج، پیشنهاداتی کاربردی نیز ارائه شده است و بر این نکته تأکید گردید که شاخص‌های پایداری اجتماعی (سرمایه اجتماعی، تعلق سرزمینی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و غیره) در راستای تحقق امنیت اجتماعی تقویت گردد. همچنین رابطه معنی‌دار بین دسترسی به منابع و بهبود احساس امنیت اجتماعی وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: احساس عدالت اجتماعی، امنیت اجتماعی، احساس امنیت اجتماعی، مدیریت توسعه روستایی، شهرستان اردبیل.

مقدمه:

احساس ناامنی از مهم‌ترین دغدغه‌های جوامع معاصر، در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته است. علاوه بر این، به عقیده برخی از صاحب نظران، به لحاظ هستی‌شناختی مقوله احساس امنیت اجتماعی نسبت به مقوله امنیت اجتماعی در جایگاه رفیع‌تری قرار دارد به این خاطر که علی‌رغم وجود امنیت در بسیاری از جوامع انسانی نبود احساس امنیت اجتماعی در آن‌ها هم‌چنان مشاهده و رویت می‌شود. بررسی اسناد و مدارک نشان می‌دهد که امروزه عدالت اجتماعی تنها به برقراری برابری اقتصادی و طبقاتی اشاره ندارد، بلکه تفاوت‌های نژادی، قومی و جنسیتی نیز بخشی از مسائل مربوط به آن را تشکیل می‌دهند. بر همین اساس، عدالت اجتماعی با چندفرهنگ‌گرایی و سازگاری حقوق فردی و گروهی و پاسخ‌گویی همراه است. در چنین حالتی با تأمین عدالت اجتماعی، امنیت نیز محقق خواهد شد؛ به گونه‌ای که با توانمند شدن بخش‌های محروم جامعه، آن‌ها می‌توانند در تمام سطوح اجتماعی و سیاسی مشارکت داشته، نیازهای خود را بیان کنند. در چنین شرایطی، با گسترش حوزه توانمندی و حق انتخاب افراد، می‌توان چشم انداز عدالت را از رهگذر تأمین امنیت جامعه تأمین کرد (Jawad, 2015; Heidari Sarban, 2018:92). با ایجاد حس ارزشمندی در عاملیت اجتماعی و اقتصادی و سیاسی که ریشه در احساس امنیت روانی و رضایت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی منتج شده از عدالت اجتماعی دارد (Alexander, 2016., Harborne and Sage, 2015)، اعتماد و حساسیت و مشارکت اجتماعی و سیاسی افراد نیز افزایش یافته، به تبع آن، توسعه سکونتگاه‌های انسانی اعم از شهر و روستا را به همراه خواهد داشت (Chambers, 2015). پس باید گفت که بی‌تردید در ایجاد امنیت مناطق روستایی، عوامل گوناگونی دخالت دارند که فقدان آنها برقراری امنیت را کند کرده و یا مانع از تحقق آن می‌شود.

ضرورت مطالعه و تحقیق در خصوص مسأله مطرح شده نیز از آن جا ناشی می‌شود که جوامع روستایی نسبت به جوامع شهری از نظر دسترسی به خدمات درمانی، بهداشتی و آموزشی، برخوردار از شاخص‌های رفاه اجتماعی، برخوردار از منابع و امکانات، میزان دسترسی به عواید حاصل از بیت‌المال، دسترسی به تسهیلات اعتباری و بانکی و غیره در سطح پایین‌تری قرار دارند که این امر میزان رضایت از زندگی در نواحی روستایی را تحت الشعاع قرار داده و در نتیجه ضمن تأثیر سوء بر تولید محصولات و ایجاد اختلال در فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی؛ توسعه پایدار مناطق روستایی را با چالش‌هایی مواجه می‌سازد (Heidari Sarban, 2017: 46) از این رو به نظر می‌رسد که با تقویت احساس عدالت اجتماعی در راستای توانمندسازی و ظرفیت‌سازی جوامع روستایی به واسطه اقدام مداخله‌ای دولت، اهتمام به بازتوزیع منابع، کاهش شکاف طبقاتی، ارائه خدمات اجتماعی، اعمال حکمروایی خوب، تقلیل شکاف بین خواسته‌ها و داشته‌ها، تقویت رضایتمندی، تقویت انسجام اجتماعی و ادغام اجتماعی، تقویت حمایت اجتماعی، اهتمام به تکامل ساختاری، تضعیف و تقلیل تبعیض‌های اجتماعی و مهیا کردن زمینه‌های مشارکت گروه‌های اجتماعی در راستای فقرزدایی جوامع روستایی می‌توان به بهبود احساس امنیت اجتماعی در مناطق روستایی مساعدت نمود. از این‌رو، بر همین اساس، شناسایی عوامل و عناصر تأمین امنیت اجتماعی از پیش شرط‌های اساسی در جهت برنامه‌ریزی برای ارتقای سطح احساس امنیت اجتماعی مناطق روستایی به شمار می‌رود و نقش بالایی در برنامه‌ریزی راهبردی دولت‌ها در مناطق روستایی خواهد داشت. هدف اساسی این مطالعه با توجه به نیاز مناطق روستایی در جهت وجود زمینه‌های شکل‌گیری امنیت، بررسی اثرات احساس عدالت اجتماعی بر بهبود احساس امنیت اجتماعی در بین روستاییان شهرستان اردبیل می‌باشد. هم‌چنین بررسی‌ها و مطالعات میدانی در نواحی روستایی شهرستان اردبیل حاکی از آن است که میزان احساس امنیت اجتماعی روستاییان ساکن در مناطق روستایی شهرستان از منظر امنیت نوامیس، امنیت اقتصادی، امنیت فکری، امنیت جمعی، امنیت مالی و غیره با وجود اقدامات فراوان دولت در سال‌های اخیر در سطح پایینی قرار دارد که به نظر می‌رسد که بخش زیادی از این مشکل ناشی از عدم احساس عدالت اجتماعی در بهبود احساس امنیت اجتماعی در مناطق روستایی شهرستان اردبیل است، زیرا که این امکان وجود دارد با تقویت احساس عدالت اجتماعی جوامع روستایی به واسطه سازوکارهایی نظیر ارتقای میزان برخورداری روستاییان، توانمندسازی و ظرفیت‌سازی، تقویت سرمایه اجتماعی، اقتصادی و غیره می‌توان به بهبود احساس امنیت اجتماعی در مناطق روستایی شهرستان اردبیل مساعدت نمود و به همین خاطر همان‌طوری که به نوعی ذکر آن رفت هدف این مقاله مطالعه و تحلیل اثرات احساس عدالت اجتماعی بر بهبود احساس امنیت اجتماعی در مناطق روستایی شهرستان اردبیل می‌باشد. سؤال این تحقیق در این راستا شکل گرفته است که آیا بین احساس عدالت اجتماعی و بهبود احساس امنیت اجتماعی در مناطق روستایی شهرستان اردبیل رابطه معنی‌داری وجود دارد؟

مبانی نظری و پیشینه تحقیق:

امنیت از نیازها و انگیزه‌های اساسی انسان به شمار می‌رود، به طوری که با زوال آن آرامش خاطر انسان از بین می‌رود و تشویش، اضطراب و ناآرامی جای آن را می‌گیرد، مرتفع شدن بسیاری از نیازهای آدمی در گرو تأمین امنیت است (Eftekhari and Nasrei, 2006:)

۹۸). امنیت بیش از آن که بر عوامل مادی قدرت متکی باشد، بر میزان فهم و درک مشترک بازیگران از یکدیگر متکی است. مکتب سازمانگاران به این که هستی سیاسی و اجتماعی، یک آگاهی بینادهنی است، ماهیت اجتماعی تهدید را مقدم بر ماهیت طبیعی تهدید می‌داند. بنابر این، همواره تهدیدها در عینی‌ترین حالت‌ها نیز تابعی از ماهیت اجتماعی تهدید هستند (Smith and Brooks, 2015: 25). در مکتب امنیت انتقادی، امنیت مترادف با امنیت انتظارات است و امنیت انتظارات، شرط ثبات سیستم و این مهم نیز صرفاً از شکل‌گیری یک هویت مشترک ایجاد می‌شود و هویت مرزهای سیستم را تشکیل می‌دهد. در چارچوب امنیت انتظارات؛ یعنی اطمینان یا امید افراد برای رسیدن به خواسته‌ها و تمناهای خویش، مفهوم «رضایت» مطرح است. و امنیت در این مکتب، دارای سه مرحله بقای، آزادی و رضایت است و منبع مهم ناامنی برای افراد احساس ناامنی ناشی از کارکرد نامناسب دولت و مسئولیت‌پذیری آن است. (Lukas, 2016: 201). به باور ویلکن (۲۰۰۸)، اگر در تعریف امنیت، به بعد انسانی آن توجه شود و لازمه آن سامان یافتن نهادها و رفتارهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی بر اساس تامین نیازهای اساسی انسان و دستیابی افراد به استقلال و امکان مشارکت معنادار در نهادها و فرآیندهای مربوط به زندگی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی باشد؛ در این مفهوم عنصر تشکیل دهنده امنیت، یعنی بقای، آزادی و رضایت افراد می‌تواند هم‌نشین با عدالت اجتماعی باشد (Neagoe, 2011: 67). بر این مبنا شرط تحقق عدالت اجتماعی، رفع تبعیض‌ها و سرکوب‌های موجود و توجه به افزایش توانمندی افراد و گروه‌های مختلف اجتماعی است. ادبیات علوم اجتماعی نشان می‌دهد که هم‌افزایی قدرتمندی بین عدالت اجتماعی و امنیت اجتماعی که در فلسفه سیاسی ترسیم شده، وجود دارد. به عنوان نمونه، در کارهای راولز پیرامون ارزش عدل و توزیع عدالت کالاهای اجتماعی مانند حقوق، آزادی‌ها، فرصت‌ها و ثروت این حقیقت به روشنی قابل رویت است (Stone, 2012: 52).

از منظر رویکرد جامعه‌شناختی، مقوله عدالت یک مقوله اساسی و ضروری در ایده ساختار اجتماعی یا اجتماع انسانی هم بر اساس معانی نظری و هم به خاطر تأثیری که بر روی اجتماع و فرد می‌گذارد است. متون علوم اجتماعی نشان می‌دهد که عدالت امری تلقی می‌شود که در صورت رعایت آن، زندگی ما بهتر از آنچه که هست، می‌شود (Justice, 2015: 99). راولز (۲۰۰۹)، عدالت را فضیلت افراد در روابطشان با دیگران و هم‌چنین فضیلت نهادهای اجتماعی می‌داند. از منظر افلاطون عدالت اجتماعی قرار گرفتن هر فرد در طبقه خاص خود و برخوردار شدن از امتیازات طبقه خاص خود و نیز ایفای نقش مخصوص به خود است (Rawls, 2009: 2۲). راولز از متاخران وفادار به تفکر لیبرالیستی است که در کنار مفروضات و دغدغه‌های لیبرالیستی و فردگرایانه خود به دنبال آن است که گوشه چشمی به ضعیفان هم داشته باشد. ایشان بحث بی طرفی دولت را پیش می‌کشد، به این معنی که دولت باید کمترین مداخله را در عرصه سیاست، فرهنگ و اقتصاد داشته باشد و به شایستگی‌ها با همان قاعده برابری فرصت‌ها اجازه نشو و نمو دهد. وی بر خلاف رویکرد فایده‌گرایی و نفع‌گرایی غالب در سنت قراردادگرایی نهایت سعی خود را به کار می‌گیرد تا از فردگرایی و لذت‌گرایی مفرط در این رویکرد فاصله گیرد و به گونه‌ای پای زمینه‌های ساختاری در قالب نهادهای اجتماعی را نیز وارد گود کند. بعضی‌ها بر این عقیده هستند که طرح جان راولز بیش از آن که طرحی درباره عدالت باشد دفاعیه‌ای است از آزادی لیبرالیستی و سنت تعدیل شده قرارداد اجتماعی. نگاه ساختاری ایشان به فرد است و آزادی‌ها و حقوق فردی و جامعه در قالب طرح همکاری اجتماعی متعادل و متقابل او به فرد تقلیل می‌یابد و از فردگرایی روش‌شناسی تبعیت می‌کند.

مکاتب مختلفی به بررسی مفهوم عدالت پرداخته‌اند. باری ماتراورز نظریه‌های عدالت را به چهار دسته سنت‌گرا، غایت‌گرایانه، عدالت به عنوان منافع متقابل و عدالت برابری طلب تقسیم کرده است (Peisch, 2009). افزون بر مکاتب مرتبط با عدالت، رویکردهای چندی از قبیل رویکرد طبیعت‌گرایانه یا انطباق‌گرایانه از عدالت، رویکرد مساوات طلبانه از عدالت، درک شایسته‌گرایانه از عدالت و رویکرد لیبرالی و بی‌طرفانه دولت از عدالت مطرح است که در رویکرد طبیعت‌گرایانه، عدالت به معنی نظم، تناسب و موزونیت است. مبنای این تعبیر از عدالت اجتماعی، وجه فردی عدالت یا اعتدال به معنای رعایت حدود و ابزار محافظت و خویش‌داری، شجاعت و حکمت است که این نحله فکری به افلاطون و ارسطو بر می‌گردد. رویکرد مساوات طلبانه به دلیل باور به خلقت برابر انسان‌ها، ریشه بی‌عدالتی را در جامعه جستجو می‌کند، نه در افراد. این دیدگاه از سیسرون شروع و در آرای روسو و مارکس تداوم می‌یابد (Afrogh, 201۳: ۹-۱۱). در رویکرد درک شایسته‌گرایانه از عدالت، عدالت بر پایه انصاف، استحقاق یا شایستگی تعریف شده است. و نهایت این که، رویکرد لیبرالی بر پایه گرایش فردگرایانه ارائه شده است که به موجب آن دولت باید بی‌طرف و حداقل دخالت را داشته باشد و اجازه دهد تا مجال گسترده‌ای برای رقابت فراهم شود. ریشه این نگرش را می‌توان در آرای جان لاک، جان استوارت میل و در دوره معاصر در آرای کارل پوپر جست و جو کرد. تاکنون مطالعات خیلی اندک در خصوص پیوند بین احساس عدالت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی صورت گرفته که در ذیل به پاره‌ای از آن‌ها اشاره می‌شود.

همان‌طوری که به نوعی اشاره رفت بین عدالت اجتماعی و امنیت اجتماعی پیوند قوی وجود دارد و در این بین، به باور یونگ، مناسبات بین عدالت اجتماعی و امنیت اجتماعی دامنه وسیع‌تری را شامل می‌شود که ناشی از، اثر متقابل و برهم کنش ساختارهای اجتماعی موجود، نهادهای سیاسی و مناسبات قدرت می‌باشد. باید اضافه کرد که رویکرد قابلیت کارکردی سن این مناسبات را بواسطه تقویت پیوند دسترسی به رفاه و خلق جوامع عادلانه در توانایی فردی جهت مبادرت به فعالیت‌های سیاسی و اقتصادی تبیین می‌نماید (Zaid, 2015: ۶۵). کوزتال، در مطالعات خود دریافت که در سایه تقویت احساس عدالت اجتماعی که به بهبود احساس امنیت اجتماعی می‌انجامد استعداد‌های روستاییان به خاطر وجود امنیت لازم شکوفا شده و متعاقب آن به رشد و توسعه پایدار مناطق روستایی منجر می‌شود و توسعه مناطق روستایی هم تأثیرات خود را در بهبود احساس عدالت اجتماعی از خود بر جای می‌گذارد (Kusztal, 2017: 25). نتایج پژوهش نوفیلد، نشان داد که در صورت برآورده نشدن نیازهای ضروری روستاییان و عدم دسترسی آنان به خدمات اجتماعی و عدم تحقق برابری اجتماعی و در کل نبود امنیت اقتصادی؛ احساس امنیت اجتماعی روستاییان با چالش‌هایی مواجه می‌شود (Buzan and Hansen, 2011).

نتایج مطالعات چمبرز، بیانگر این واقعیت است که بی‌عدالتی، خشونت، نابرابری، بی‌خانمانی، شیوع امراض فراگیر، تخریب محیطی، نظامی‌گری، تروریسم، جنگ، گرسنگی و فقر از متغیرهای اثرگذار در تشدید احساس ناامنی اجتماعی در مناطق روستایی است (Chambers, 2015). به زعم لوندی، تقویت امنیت مالی، شغلی و فرهنگی و فکری و اقتصادی، بستر را آماده می‌کند تا فرهنگ جوامع روستایی بالنده و شکوفا شده و میزان بحران‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی و اقتصادی نظیر فساد، چپاول، دزدی، غارت، ارتشای، احتکار، کم‌فروشی، رشوه دادن و رشوه گرفتن، اختلاس، باندبازی، تقلیل و تخفیف یابد (Landy, 2011). به زعم لوکاس، دولت با اقدام مداخله‌ای خود می‌تواند با تقویت احساس عدالت اجتماعی به واسطه مالیات‌ستانی و ارائه خدمات اجتماعی (نظیر تامین اجتماعی، خدمات درمانی و بهداشتی و آموزشی) و بازتوزیع منابع و تامین امنیت به ویژه امنیت جسمی و روانی به بهبود احساس امنیت اجتماعی معاضدت کرده و میزان رضایتمندی آنان را از زندگی در مناطق روستایی ارتقای ببخشد (Lukas, 2017). به باور کوفمان، وجود شکاف اقتصادی، اجتماعی و اختلاف طبقاتی و تبعیض در مناطق روستایی زمینه و بستر لازم را برای شعله‌ور شدن اختلافات و درگیری‌ها و شیوع فسادها و ناهنجاری‌های اجتماعی و غیره مهیا کرده و حس ناایمنی و ناامنی را در تک‌تک شهروندان ساکن در مناطق روستایی بارور می‌سازد (Kaufan, 2012). به عقیده پاراساد، رشد شخصیت فردی و تکامل ساختاری در مناطق روستایی به بهبود احساس عدالت اجتماعی کمک کرده و در نهایت آثار خود را در بهبود احساس امنیت اجتماعی و رضایتمندی اجتماعی از خود بر جای می‌گذارد به این دلیل که، رشد شخصیت‌های افراد روستایی، زمینه برای توسعه و تحول ساختاری فراهم و با تحول و تعریض ساختاری، امکان بیش‌تر برای رشد شخصیت افراد روستایی فراهم می‌شود. بدون نظم شخصیتی مطلوب، امکان دسترسی به عدالت اجتماعی مطلوب میسر نیست و بالعکس (Prasad 2015). هیملین و همکاران، در یافته‌های خود به این نتیجه رسیدند که هر چقدر جوامع روستایی از احساس امنیت اجتماعی بیش‌تری برخوردار باشند به همان میزان تعارضات و اختلافات قومی و قبیله‌ای و فتنه و آشوب محلی فروکش کرده و روستاییان احساس امنیت اجتماعی بیش‌تری را تجربه می‌کنند (himelein and et al, 2013). از منظر آندروس، بین گسترش فقر و محرومیت و تعمیق نابرابری اقتصادی و تعمیق شکاف بین خواسته‌ها و داشته‌ها و فقدان انطباق میان توانمندی‌ها و انتظارات، با تضعیف احساس عدالت اجتماعی در مناطق روستایی رابطه وجود دارد که نمود بیرونی آن خود را در تضعیف احساس امنیت اجتماعی نشان می‌دهد (Andrews, 2013). به باور چنگ و اسمیت، کاهش رضایتمندی از زندگی، انزوای اجتماعی، احساس بی‌قدرتی، عدم اعتماد به یکدیگر و عدم حمایت از نظم اجتماعی و عدم مشارکت آگاهانه احساس عدالت اجتماعی را در مناطق روستایی تضعیف کرده و به تشدید بحران امنیتی در مناطق روستایی دامن می‌زند (Cheng and Smith, 2015). نتایج مطالعات ویلکاکس، گویای این واقعیت است که هر چه مناطق روستایی به صورت دموکراتیک اداره شده و دولت نماینده جوامع روستایی در هدایت پروژه توسعه مناطق روستایی باشد به همان میزان خود جوامع روستایی بر رفتارهای خود کنترل خواهند داشت و در صورت لزوم توانایی این را پیدا خواهند کرد که قواعد بازی و بازیگران قدرت را تغییر دهند و در نتیجه احساس آزادی بیش‌تری کرده و متعاقب آن احساس امنیت بیش‌تری را تجربه می‌کنند (Vilcox, 2015).

به باور آلکساندر، عدالت تنها از طریق دستیابی به منافع حیاتی تامین نمی‌شود، بلکه مشارکت در فرآیند تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی ملی، توجه به حقوق بشر و ابعاد هویت فردی و جمعی، از جمله عوامل مهم تامین عدالت اجتماعی است و تحقق این مهم بهبود احساس امنیت اجتماعی را با خود به همراه دارد (Alexander, 2016). هابورن و سیگ، در یافته‌های خود دریافت که بین حمایت اجتماعی، تماس مستقیم روستاییان با متولیان توسعه روستایی، رعایت استانداردهای حقوق بشر و ارتقای شاخص‌های رفاه اجتماعی در مناطق روستایی و بهبود احساس امنیت اجتماعی روستاییان رابطه معنی‌داری وجود دارد (Haborne and Sage, 2015). نتایج مطالعات ماه پشینانیا، در مقاله‌ای با عنوان «عدالت اجتماعی و تأثیر آن بر امنیت جامعه»، گویای این واقعیت است که تأمین برابری و رفاه اقتصادی، تأمین

آزادی‌های سیاسی، فراهم کردن زمینه‌های لازم برای مشارکت سیاسی مردم، رشد شخصیت فردی، تکامل ساختاری، مقابله با تبعیض‌های اجتماعی و فراهم کردن زمینه‌های مشارکت گروه‌های جامعه در زمینه مبارزه با فقر، از جمله راهکارهایی است که با تأمین عدالت اجتماعی و امنیت جامعه، رضایت سیاسی افراد را نیز افزایش می‌دهد (Mahpishanian, 2013). یافته‌های نتایج پژوهش سجادی و همکاران، با عنوان «عدالت اجتماعی و سلامت کودکان در ایران» نشان داد که چهار تعیین‌کننده ساختاری نقش مهمی بر سلامت کودکان دارد (Sajjadi, 2013).

روش تحقیق:

این تحقیق از لحاظ هدف توسعه‌ای، و از لحاظ ماهیت، پیمایشی و نیز از نوع همبستگی است. در این تحقیق روش گردآوری داده‌ها برای پاسخ‌گویی به سؤالات تحقیق، به صورت پیمایشی (داده‌های اولیه) و ابزار مورد استفاده در روش پیمایشی پرسش‌نامه و مصاحبه بوده است. به منظور بررسی ارتباط بین متغیرهای پژوهش از دو نوع پرسش‌نامه احساس عدالت اجتماعی و شاخص‌های ابعاد احساس امنیت اجتماعی استفاده گردید. ابزار جمع‌آوری داده پرسش‌نامه بوده است. پرسش‌نامه احساس عدالت اجتماعی شامل ۳۸ پرسش است که به سنجش مولفه‌های احساس عدالت اجتماعی می‌پردازد. مضاف بر این، برای سنجش شاخص‌های ابعاد احساس امنیت اجتماعی محقق با توجه به سؤالات تحقیق به تهیه و تنظیم پرسش‌نامه با توجه به اهداف تحقیق مبادرت ورزید. متغیرهای مستقل این تحقیق شامل مؤلفه‌های احساس عدالت اجتماعی و متغیر وابسته شامل ابعاد احساس امنیت اجتماعی مناطق روستایی می‌باشد. در تبیین رابطه احساس عدالت اجتماعی با بهبود ابعاد احساس امنیت اجتماعی، فضای مفهومی تبیین‌کننده به شرحی که در ادامه می‌آید تعریف و از طریق گویه‌های مناسب عملیاتی شده‌اند.

جدول ۱- مولفه‌ها و گویه‌های تحقیق

مولفه‌های امنیت	گویه‌ها
امنیت نوامیس	عدم تعرض به نوامیس مردمی، ناامنی ناموسی، شرارت و لالابالی‌گری، تعرض به حیثیت و آبروی مردم، تردد زنان خانواده به تنهایی در محیط روستا
امنیت قضایی	تأمین حقوق فردی و اجتماعی، حمایت قانونی از مردم در صورت ارباب، تهدید، تعرض و تجاوز توسط دیگران، میزان حمایت قانونی از جان، مال، آزادی و حیثیت مردم، دفاع قانون در مقابل انواع سویی استفاده از مردم، احیای حقوق عامه و گسترش عدالت، اقدام مناسب و به موقع در تعقیب، کشف، مجازات و تعزیر مجرمین
امنیت فرهنگی	رواج مدها، میزان دلبستگی به مظاهر فرهنگ غربی، میزان تفاهم بین والدین و فرزندان، میزان گرایش جوانان به ارزش‌های اصیل دینی و مذهبی، میزان اهمیت دادن به اعیاد ملی، مذهبی و رسوم متداول، میزان علاقه به زبان فارسی، میزان تفاخر به آثار باستانی کشور و غیره
امنیت شغلی	میزان دغدغه و نگرانی در خصوص ثبات شغلی، میزان استخدام در ارگان‌های دولتی، میزان نگرانی در خصوص از دست دادن شغل و میزان رضایتمندی شغلی
امنیت اقتصادی	میزان سرمایه‌گذاری در کار و فعالیت اقتصادی بدون نگرانی، داشتن توانایی مالی مطمئن، توانایی انجام معاملات مهم با چک، میزان امنیت موقع رها کردن ماشین در خیابان، حمل پول به مقدار زیاد بدون ترس، میزان نگرانی و دلواپسی موقع خالی گذاشتن منزل، میزان رضایت از خدمات درمانی و یارانه‌های مربوطه
امنیت هویتی	احساس با ارزش بودن، حساب کردن روی خود در مدیریت امور، تفاخر به اسم و شهرت، معنا بخشیدن باورها و ارزش‌های من به زندگی، مشخص بودن اهداف در زندگی، انجام کار به بهترین وجه، راضی بودن از خود و دوست داشتن خود با تمام خصوصیات
امنیت فکری	میزان بیان افکار و عقاید به طور آزادانه توسط افراد، عدم تمرکز در کارها به دلیل اوضاع جامعه، میزان نگرانی در ابراز افکار و عقاید، میزان دغدغه فکری، میزان امنیت خاطر، میزان برنامه‌ریزی در مورد آینده با آسایش خیال، وضعیت حق اظهار نظر مخالفان، میزان برخورداری افراد از آزادی مذهب و اعتقاد
امنیت جمعی	داشتن احساس تعهد و وفاداری به جمع و جامعه، به فکر خود بودن و مهم نبودن سرنوشت سایرین، عدم فکر کردن به غیر خود به دلیل شرایط زمانه، داشتن تمایل زیاد به مشارکت در طرح‌های عمرانی توسعه روستایی، داشتن مراوده اجتماعی با سایرین و لذت بردن از هم‌نشینی با دوستان
امنیت مالی	میزان نگرانی از تصاحب مال خود توسط دیگران، توزیع عادلانه ثروت، استفاده از امکانات به طور یکسان، شرکت در فعالیت‌های اقتصادی، حمل پول زیاد، میزان نگرانی از دست دادن خانه، ماشین و پول
امنیت جانی	ترس از حضور در مکان‌های عمومی روستا در ساعات خاصی از شبانه روز، احساس خطر از دیگری، تعرض، مزاحمت، میزان ترس از سوانح و حوادث، میزان احساس ایمنی در مقابل آسیب‌های جسمی ناشی از دیگران و میزان نگرانی از ابتلا به بیماری‌های سخت
امنیت اخلاقی	کمک به مردم در صورت خراب شدن وسیله نقلیه خود، میزان اعتماد به معامله با دیگران و به تنهایی، سپردن پول خود برای سرمایه‌گذاری بدون نگرانی، عادلانه بودن کار خود نسبت به مزد دریافتی، میزان برخورداری از حقوقی برابر با سایر شهروندان

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷.

جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش، شامل کل روستاییان (بالای ۱۵ سال) ساکن در مناطق روستایی شهرستان اردبیل می‌باشد ($N=133264$)، که از این میان تعداد ۳۸۳ نفر با استفاده از فرمول کوکران به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری در این پژوهش، نمونه‌گیری تصادفی ساده بوده است بدین ترتیب، اصل شانس برابر برای انتخاب افراد جامعه جهت عضویت در نمونه رعایت شد. در این پژوهش اطلاعات بدست آمده با استفاده از شیوه‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای تبیین رابطه بین هر یک از مولفه‌های متغیر مستقل و متغیر وابسته از ضرایب همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون چندمتغیره استفاده شد و همه عملیات آماری با استفاده از نرم افزار SPSS انجام گرفت. در خاتمه، در تحقیق حاضر فرضیه زیر مورد آزمون قرار گرفته است.

۱- بین احساس عدالت اجتماعی و بهبود احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد.

بحث و یافته‌های تحقیق:

الف) یافته‌های توصیفی: نتایج حاصل از یافته‌های توصیفی در جدول (۲) نشان می‌دهد که میانگین و انحراف معیار متغیر دسترسی به خدمات اجتماعی به ترتیب (۵/۶۸) و (۱۰/۰۹) می‌باشد. و نیز، میانگین و انحراف معیار متغیر دسترسی به منابع به ترتیب (۶/۶۵) و (۱۵/۳۳) می‌باشد. هم چنین، میانگین و انحراف معیار متغیر حکمروایی خوب به ترتیب (۸/۴۲) و (۱/۳۲) می‌باشد. علاوه بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر میزان رضایتمندی به ترتیب (۷/۱۱) و (۳/۶۲) می‌باشد. مضاف بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر میزان انسجام اجتماعی به ترتیب (۲/۰۸) و (۱۹/۰۲) می‌باشد. افزون بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر میزان رفاه اقتصادی به ترتیب (۸/۸۸) و (۴/۳۲) می‌باشد. بعلاوه، میانگین و انحراف معیار متغیر میزان عدالت اقتصادی به ترتیب (۵/۶) و (۲۵/۱۱) می‌باشد. مضاف بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر میزان آزادی‌های سیاسی به ترتیب (۳/۲۲) و (۲۴/۲۸) می‌باشد. علاوه بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر میزان مشارکت اجتماعی به ترتیب (۷/۰۸) و (۱/۹۲) می‌باشد. در نهایت، میانگین و انحراف معیار متغیر رشد شخصیت فردی به ترتیب (۷/۰۶) و (۱۲/۰۲) می‌باشد. در خاتمه، میانگین و انحراف معیار نبود تبعیض‌های اجتماعی به ترتیب (۵/۰۵) و (۱۳/۳) می‌باشد.

همان‌طوری که نتایج جدول نشان می‌دهد از بین متغیرهای مستقل تحقیق، متغیر رفاه اقتصادی و حکمروایی خوب به ترتیب در رتبه اول و دوم و متغیر میزان آزادی‌های سیاسی و میزان انسجام اجتماعی به ترتیب در رده‌های آخر قرار دارند. از این‌رو، با نگاه به نتایج بدست آمده باید گفت که پایداری اقتصادی به بهبود امنیت اجتماعی در جوامع روستایی ختم می‌شود، به این دلیل که، تنها جامعه مولد، دارای رشد اقتصادی و به دور از فقر، می‌تواند برای دفاع از خود و استقرار امنیت در سطح اجتماعی و ملی و منطقه‌ای و محلی آمادگی داشته باشد. و در گام بعدی، حکمروایی خوب، بیش‌ترین تأثیر را در بهبود احساس امنیت اجتماعی شهروندان روستایی دارد. و در این خصوص، ذکر این نکته ضروری است که حکمروایی خوب از طریق ایجاد فرصت‌های برابر و مساوی برای آحاد جوامع روستایی و کاهش شکاف طبقاتی، پاسخ‌گویی، مشارکت دادن شهروندان روستایی در مدیریت امنیت اجتماعی، مسئولیت‌پذیری دولت در مقابل ناامنی‌ها و بحران‌های رخ داده در مناطق روستایی و غیره به تقویت احساس امنیت اجتماعی شهروندان روستایی مساعدت می‌کند.

جدول ۲- درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار متغیرهای مستقل

ردیف	متغیر	درصد پاسخ‌گویان					
		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
۱	دسترسی به خدمات اجتماعی	۱۲/۱۴	۱۰/۵۲	۳۲/۳۵	۲۲/۲۴	۲۲/۷۵	۵/۶۸
۲	دسترسی به منابع	۱۶/۳۶	۱۲/۶۱	۱۱/۶۸	۳۴/۹۳	۲۴/۶۹	۶/۶۵
۳	حکمروایی خوب	۲۰/۶۶	۱۸/۵۶	۱۶/۰۶	۱۱/۷۲	۳۳	۸/۴۲
۴	میزان رضایتمندی	۱۵/۸۰	۱۷/۳۶	۱۸/۵۸	۲۶/۱۱	۲۲/۱۵	۷/۱۱
۵	میزان انسجام اجتماعی	۱۵/۶۳	۲۴/۳۹	۳۲/۹۲	۲/۷۶	۲۴/۳۰	۲/۰۸
۶	میزان رفاه اقتصادی	۲۴/۲	۹/۴۰	۸/۸	۱۴/۰۹	۴۴/۲۳	۸/۸۸
۷	میزان عدالت اقتصادی	۱۱/۴۲	۹/۷۸	۲۲/۲۹	۲۳/۳۵	۳۳/۱۶	۵/۶
۸	میزان آزادی‌های سیاسی	۳۳/۵۹	۳۲/۳۷	۱۵/۶۰	۸/۶۱	۹/۸۳	۳/۲۲
۹	میزان مشارکت اجتماعی	۱۶/۱۶	۱۳/۱۸	۲۲/۱۴	۳۰/۹۷	۱۶/۵۵	۷/۰۸
۱۰	رشد شخصیت فردی	۲۶/۶۵	۱۵/۳۴	۵/۳۲	۱۲/۲۸	۴۰/۴۱	۷/۰۶
۱۱	نبود تبعیض‌های اجتماعی	۱۲/۰۷	۱۵/۱۴	۲۲/۸۴	۲۱/۴۵	۲۸/۵	۵/۰۵

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷.

نتایج حاصل از یافته‌های توصیفی در جدول (۳) نشان می‌دهد که میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت نوامیس به ترتیب (۴/۵۶) و (۱۴/۲۳) می‌باشد. و نیز، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت اقتصادی به ترتیب (۶/۰۹) و (۸۵/۱۰) می‌باشد. هم‌چنین، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت فکری به ترتیب (۸/۰۵) و (۲/۶۵) می‌باشد. علاوه بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت جمعی به ترتیب (۱۲/۸۵) و (۳۴/۳۶) می‌باشد. مضاف بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت مالی به ترتیب (۷/۶۵) و (۳/۰۹) می‌باشد. افزون بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت جانی به ترتیب (۴/۶۵) و (۱۴/۵) می‌باشد. بعلاوه، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت شغلی به ترتیب (۷/۶۵) و (۴/۳۶) می‌باشد. علاوه بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت اخلاقی به ترتیب (۱۱/۰۸) و (۴/۱۱) می‌باشد. مضاف بر این، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت فرهنگی به ترتیب (۲/۲۲) و (۰/۶۵) می‌باشد. در نهایت، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت هویتی به ترتیب (۵/۶۳) و (۱/۶۶) می‌باشد. در خاتمه، میانگین و انحراف معیار متغیر امنیت قضایی به ترتیب (۲/۰۹) و (۴/۳۶) می‌باشد.

جدول ۳- درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار متغیرهای وابسته

ردیف	متغیر	درصد پاسخ‌گویان					
		۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱	امنیت نوامیس	۲۲/۴۱	۱۸/۸۲	۸/۸۵	۳۸/۶۱	۱۱/۳۱	۴/۵۶
۲	امنیت اقتصادی	۱۹/۹۶	۱۵/۷۲	۴/۲۵	۳۴/۳۲	۲۵/۳۳	۶/۰۹
۳	امنیت فکری	۱۵/۶۷	۱۶/۳۲	۲۵/۲۹	۱۶/۵۶	۲۶/۳۶	۸/۰۵
۴	امنیت جمعی	۳۳/۵	۲۵/۰۱	۲۶/۳۰	۶/۷۱	۸/۴۸	۱۲/۸۵
۵	امنیت مالی	۱۸/۳۴	۶/۳۶	۲۱/۹۵	۲۶/۹۰	۲۶/۴۵	۷/۶۵
۶	امنیت جانی	۱۸/۳۱	۹/۵۲	۵/۰۸	۴۴/۹۱	۲۲/۷۲	۴/۶۵
۷	امنیت شغلی	۱۳/۲۲	۹/۶۴	۱۱/۶۸	۳۲/۸۷	۳۲/۵۹	۷/۶۵
۸	امنیت اخلاقی	۱۶/۶۷	۲۱/۵۲	۱۳/۱۶	۲۶/۸۹	۲۱/۷۶	۱۱/۰۸
۹	امنیت فرهنگی	۲۰/۸۳	۲۱/۵۷	۲۸/۵۸	۲۰/۷۷	۸/۲۵	۲/۲۲
۱۰	امنیت هویتی	۲۳/۶۲	۴۰/۹۳	۵/۳۸	۲۲/۱۶	۷/۹۱	۵/۶۳
۱۱	امنیت قضایی	۱۷/۲۹	۸/۰۶	۱۴/۲۱	۳۸/۹۱	۲۱/۴۴	۲/۰۹

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷.

ب) نتایج استنباطی:

با توجه به اطلاعات مندرج در جدول (۴)، نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان می‌دهد که رابطه بین متغیرهای دسترسی به منابع، حکمروایی خوب، رفاه اقتصادی، عدالت اقتصادی، رشد شخصیت فردی، نبود تبعیض‌های اجتماعی و دسترسی به خدمات اجتماعی در سطح ۱ درصد خطا مثبت شده است و رابطه بین متغیرهای میزان رضایتمندی و میزان مشارکت اجتماعی با متغیر وابسته امنیت اجتماعی در سطح ۵ درصد خطا مثبت شده است و ضمن این که بین متغیرهای انسجام اجتماعی و آزادی‌های سیاسی با متغیر امنیت اجتماعی رابطه معنی‌داری مشاهده نشده است.

جدول ۴- نتایج ضریب همبستگی جهت تعیین رابطه بین دو متغیر

ردیف	متغیر مستقل	متغیر وابسته	مقدار (r)	مقدار (p)
احساس عدالت اجتماعی	دسترسی به خدمات اجتماعی	احساس امنیت اجتماعی	۰/۵۳۶	۰/۰۰۲
	دسترسی به منابع	احساس امنیت اجتماعی	۰/۳۲۵	۰/۰۰۰
	حکمروایی خوب	احساس امنیت اجتماعی	۰/۶۱۲	۰/۰۰۰
	میزان رضایتمندی	احساس امنیت اجتماعی	۰/۱۹۸	۰/۰۴
	میزان انسجام اجتماعی	احساس امنیت اجتماعی	-۰/۰۳۱	۰/۸۵۲
	میزان رفاه اقتصادی	احساس امنیت اجتماعی	۰/۴۹۸	۰/۰۰۰
	میزان عدالت اقتصادی	احساس امنیت اجتماعی	۰/۵۲۱	۰/۰۰۰
	میزان آزادی‌های سیاسی	احساس امنیت اجتماعی	۰/۲۹۵	۰/۱۲۷
	میزان مشارکت اجتماعی	احساس امنیت اجتماعی	۰/۲۱۱	۰/۰۳
	رشد شخصیت فردی	احساس امنیت اجتماعی	۰/۷۱۴	۰/۰۰۰
	نبود تبعیض‌های اجتماعی	احساس امنیت اجتماعی	۰/۶۲۱	۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷.

در خصوص وجود ارتباط معنادار بین حکمروایی خوب و احساس امنیت اجتماعی ذکر این نکته ضروری است که به باور بویر (۲۰۱۴)، حکمروایی خوب با تقویت امید به زندگی، تقویت فرصت‌های اجتماعی، کاهش مرگ و میر کودکان، دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی، دسترسی به دانش، آزادی سیاسی و مشارکت، اتخاذ حمایت‌های اجتماعی، کاهش ریسک‌های اجتماعی و تقلیل فقر و محرومیت به تقویت احساس امنیت اجتماعی در مناطق روستایی کمک می‌کند. علاوه بر این، پاره‌ای از مطالعات نشان می‌دهد که تقویت شفافیت، پاسخ‌گویی و نظارت قوی و کارآمد و چارچوب‌های نظم بخش و غیره به استقرار نظم و امنیت در مناطق روستایی کمک کرده و احساس امنیت اجتماعی شهروندان روستایی را ارتقای می‌بخشد.

در خصوص وجود ارتباط معنادار بین میزان رضایتمندی و احساس امنیت اجتماعی باید گفت که به باور باروز (۲۰۰۹)، شهروندان روستایی که رضایتمندی بیش‌تری را در زندگی تجربه می‌کنند؛ به پدیده‌های پیرامون خود نگرش مثبت پیدا کرده و در مواقع بحرانی و بروز مخاطرات طبیعی و انسانی بر احساس عجز خود غلبه کرده و نیز احساس امنیت بیش‌تری را تجربه می‌کنند. و نیز، مطابق مطالعات جویس (۲۰۰۴)، هر چه قدر دولت امنیت سرمایه‌گذاری و احساس امنیت و آرامش روستاییان در هنگام تماس و تعامل با مسئولین دولتی را تضمین کند به میزان زیادی به افزایش رضایتمندی روستاییان از خود، هستی، انسان‌های دیگر، طبیعت و غیره مساعدت می‌کند. در خصوص وجود ارتباط معنادار بین متغیر میزان رفاه اقتصادی و احساس امنیت اجتماعی باید گفت که مطالعات نشان می‌دهد که یکی از ابعاد اصلی و انکارناپذیر تامین امنیت اجتماعی بشر، در قالب نیازهایی محدود می‌شود که زیربنای اصلی آن‌ها اقتصاد است تا دغدغه احساسی افراد، برای برقراری امنیت و آرامش حل شود. بسیاری از نظریه‌پردازان توسعه، رفاه اقتصادی را زیربنای توسعه کشور در همه زمینه‌ها می‌دانند. در این ارتباط، مک نامار، لارنس، فریدمن و ایرانیان نیز رفاه اقتصادی را یکی از مؤلفه‌های اصلی تأمین امنیت می‌دانند. یشیاما و اسمتزر (۲۰۰۹)، در مطالعات خود دریافتند که رفاه اقتصادی به ارتقای امنیت فرهنگی، امنیت مالی و امنیت شغلی جوامع روستایی ختم می‌شود.

در خصوص وجود ارتباط معنادار بین متغیر عدالت اقتصادی و احساس امنیت اجتماعی باید گفت که بسیاری از نظریه‌پردازان توسعه، علت بسیاری از ناامنی‌های اجتماعی را فقر، بیکاری، عدم ثبات اقتصادی، پایین بودن شاخص‌های رفاه اجتماعی و نازل بودن عدالت اقتصادی قلمداد می‌کنند. کیتائو (۲۰۰۵)، بر این باور است که بین عدالت اقتصادی با احساس امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد. هم‌چنین کرو (۲۰۰۰)، را عقیده بر این است که بین وضعیت اقتصادی و امنیت اجتماعی رابطه وجود دارد. ایشان پیرامون این گزاره چنین استدلال می‌کند که فقرا غالباً از احساس امنیت کمتری نسبت به اقشار بالاتر از خود (به لحاظ اقتصادی) برخوردارند؛ به این خاطر که فقرا به دلیل عدم توانایی مالی، نمی‌توانند تدابیر امنیتی لازم را در حفاظت از خود و اموالشان به عمل آورند. در خصوص وجود ارتباط معنادار بین متغیر مشارکت اجتماعی و بهبود احساس امنیت اجتماعی از منظر هال و میدگلی (۲۰۰۱)، مشارکت به عنوان یک مقوله اعتقادی و پیش‌نیاز هر طرح یا برنامه موفقیت‌آمیز برای بهبود زندگی مردم روستایی و تقویت امنیت اجتماعی مطرح است و مشارکت نقش اساسی در تقویت امنیت اجتماعی در مناطق روستایی بازی می‌کند و در صورت پایین بودن مشارکت اجتماعی تقویت امنیت اجتماعی جوامع روستایی با چالش‌هایی مواجه می‌شود. به این خاطر که، روستاییان به نیازها، اولویت‌ها، قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها، نقاط قوت و نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای احتمالی پیش‌روی خود، بیش‌تر از کارگزاران و متولیان دولتی واقف هستند از این‌رو، با اشراف و آگاهی که نسب به مولفه‌های گوناگون امنیتی اعم از امنیت مالی، قضایی، امنیت شغلی و غیره دارند بهتر و به نحو شایسته می‌توانند با مشارکت خود با بحران‌های احتمالی به ویژه بحران‌های اجتماعی مقابله کرده و با تقویت احساس امنیت اجتماعی به توسعه پایدار مناطق روستایی مساعدت نمایند.

در خصوص وجود ارتباط معنادار بین متغیر رشد شخصیت فردی و احساس امنیت اجتماعی باید گفت احساس امنیت اجتماعی افراد تا حدود بیش‌تری به ظرفیت‌های روان‌شناختی مثبت که تا حدودی شکل دهنده شخصیت فردی می‌باشد بستگی دارد. و یا فارارو و لاگرنج (۱۹۷۸-۱۹۹۲) گزارش فرد از احساس ناامنی در مکان‌های عمومی را بیان کننده یک نتیجه روان‌شناختی می‌دانند؛ چرا که به لحاظ تئوریک و مفهومی احساس ناامنی یک پاسخ عاطفی توأم با ترس یا اضطراب است. امنیت در این سطح یک احساس است و لزومی ندارد که وجود خارجی داشته باشد. یعنی اگر فرد با وجود رفع نیازهایش احساس اضطراب داشته باشد، ایمنی ندارد. با این وصف، پیداست هرچه قدر در میزان ظرفیت‌های روانی افراد بهبودی حاصل شود به همان میزان در تقویت احساس امنیت اجتماعی تأثیرگذار خواهد بود. به سخن دیگر، تغییر و تحول در ناحیه باورها، احساسات، عواطف و خواسته‌ها و به عبارتی تغییرات ذهنی و درونی در افراد منجر به تغییرات بیرونی در ناحیه رفتار و گفتار آنان شده و به تقویت شخصیت فردی آنان ختم می‌شود و متعاقب آن، فرد در مقابل ناملایمات و پیچیدگی‌های زندگی فردی و جمعی مقاومت بیش‌تری به خرج داده و احساس امنیت بیش‌تری را تجربه می‌کند.

در خصوص ارتباط معنادار بین متغیر دسترسی به خدمات اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی باید گفت هر چقدر روستاییان به خدمات اجتماعی مانند فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات، مشاوره در خصوص بحران، مسکن ایمن، کمک‌های مالی و مادی، اطلاعات مرتبط با حقوق

و قانون، حمایت اجتماعی- روانی و مشاوره، خدمات درمانی و بهداشتی، اطلاعات مرتبط با اجتماعات محلی، آموزش و توسعه محلی، کمک به استقلال اقتصادی و غیره دسترسی بیش‌تری داشته باشد به همان میزان در مواجهه با بلایا و مخاطرات انسانی و طبیعی موفق عمل کرده و متعاقب آن احساس امنیت اجتماعی بیش‌تری را تجربه می‌کند. در خصوص وجود ارتباط معنادار بین متغیر نبود تبعیض‌های اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی باید گفت بسیاری از اندیشمندان لازمه تحقق امنیت را سامان یافتن نهادها و رفتارهای سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بر اساس تأمین نیازهای انسانی و دستیابی افراد به استقلال و امکان مشارکت معنادار در نهادها و فرایندهای مربوط به زندگی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی می‌دانند، عناصر تشکیل دهنده امنیت؛ یعنی بقای، آزادی و رضایت افراد می‌تواند هم‌نشین با عدالت اجتماعی باشد. بر این مبنا، شرط تحقق عدالت اجتماعی، رفع تبعیض‌ها و سرکوب‌ها و توجه به افزایش توانمندی افراد و گروه‌های مختلف اجتماعی است. این مفهوم از عدالت است که ضمن تأمین احساس امنیت، بر رضایت افراد از زندگی در مناطق روستایی نیز تأثیر مثبتی دارد.

نتایج رگرسیون چند متغیره:

در این روش بر اساس بتای استاندارد بدست آمده متغیرهای دسترسی به منابع، حکمروایی خوب، میزان رفاه اقتصادی، میزان عدالت اقتصادی، میزان مشارکت اجتماعی و نبود تبعیض‌های اجتماعی به ترتیب به عنوان متغیرهایی بودند که بیش‌ترین سهم را در میزان تغییرات متغیر وابسته داشتند. لذا این متغیرها در مدل نهایی باقی مانده و بقیه متغیرها از معادله حذف شدند. نتایج نشان می‌دهد این متغیرهای پیش‌بین ۵۹ درصد ($R^2 = 0/59$) از میزان واریانس متغیر وابسته (احساس امنیت اجتماعی) را پیش‌بینی می‌کنند. ضریب تعیین بیان‌گر این است که متغیرهای دیگری نیز در میزان بهبود احساس امنیت اجتماعی روستاییان تأثیرگذار بوده‌اند که در مطالعه حاضر بررسی نشده است. نتایج تحلیل واریانس یک طرفه نیز معنی‌دار بودن رگرسیون و رابطه خطی بین متغیرها را در گام نهایی نشان می‌دهد. جدول (۵) و (۶) اطلاعات مربوط به این تجزیه و تحلیل را نشان می‌دهند. به منظور برآورد معادله تخمین، با توجه به اطلاعات بدست آمده و معنی‌دار بودن مدل نهایی رگرسیون چند متغیره در این پژوهش، با معادله زیر می‌توان میزان احساس عدالت اجتماعی را با بهبود احساس امنیت اجتماعی در منطقه مورد مطالعه تخمین زد:

$$y = 4.34 + 3.81(X_1) + 2.55(X_2) + 3.37(X_3) + 1.95(X_4) + 1.81(X_5) + 1.83(X_6)$$

جدول ۵- ضرایب رگرسیون چند مرحله‌ای برای تبیین رابطه احساس عدالت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی

گام	نام متغیر	ضریب رگرسیون	ضریب تعیین R^2	ضریب تعیین تعدیل شده	مقدار (F)	مقدار (p)
۱	دسترسی به منابع	۰/۶۰۶	۰/۳۷۶	۰/۳۶۴	۱۳۱/۷	۰/۰۰۰
۲	حکمروایی خوب	۰/۶۸۵	۰/۴۷۰	۰/۴۶۵	۱۰۰/۱	۰/۰۰۰
۳	میزان رفاه اقتصادی	۰/۷۳۱	۰/۵۳۵	۰/۵۲۹	۸۶/۲۵	۰/۰۰۰
۴	میزان عدالت اقتصادی	۰/۷۴۶	۰/۵۵۷	۰/۵۴۹	۷۰/۴۶	۰/۰۰۰
۵	میزان مشارکت اجتماعی	۰/۶۷۰	۰/۵۷۸	۰/۵۶۹	۶۱/۱۶	۰/۰۰۰
۶	نبود تبعیض‌های اجتماعی	۰/۷۷۳	۰/۵۹۸	۰/۵۸۷	۵۵/۰۰۹	۰/۰۰۰

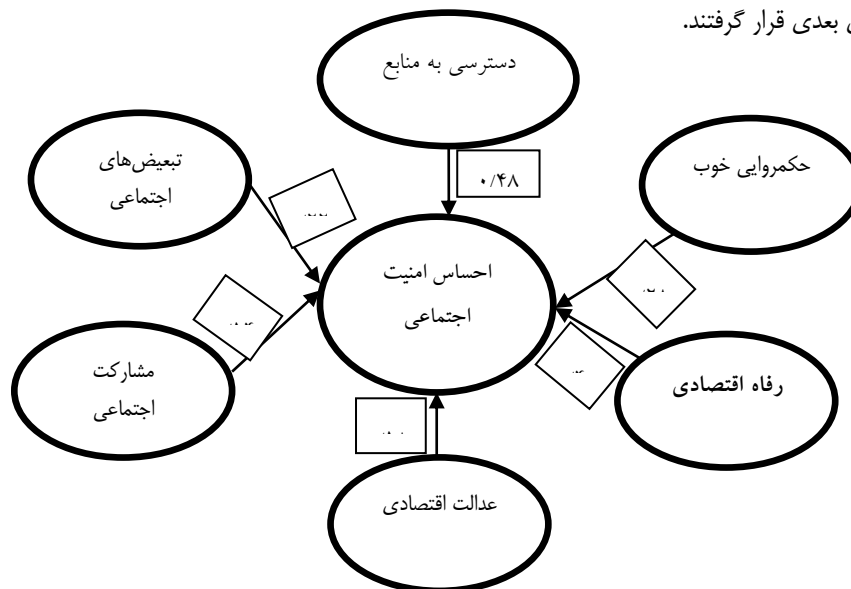
منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷.

جدول ۶- ضرایب متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیون نهایی برای تبیین رابطه احساس عدالت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی

مقدار (p)	محاسبه شده	ضرایب استاندارد نشده		متغیرهای پیش‌بین
		ضرایب استاندارد شده	بتا (B)	
۰/۰۳۷	۲/۱۱	۴/۳۴	۲/۰۶	عدد ثابت (عرض از مبدا)
۰/۰۰۰	۷/۷۵	۳/۸۱	۰/۴۹۱	دسترسی به منابع (X1)
۰/۰۰۰	۶/۲۷	۲/۵۵	۰/۴۰۷	حکمروایی خوب (X2)
۰/۰۰۰	۷/۴۸	۳/۳۷	۰/۴۵۱	میزان رفاه اقتصادی (X3)
۰/۰۰۰	۴/۱۲	۱/۹۵	۰/۴۷۴	میزان عدالت اقتصادی (X4)
۰/۰۰۱	۳/۳۵	۱/۸۱	۰/۵۳۸	میزان مشارکت اجتماعی (X5)
۰/۰۰۱	۳/۲۸	۱/۸۳	۰/۵۵۸	نبود تبعیض‌های اجتماعی (X6)

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷.

در نهایت اطلاعات مندرج در شکل (۱)، نشان می‌دهد بر اساس نتایج حاصل از ضریب بتا، سهم و نقش متغیر «دسترسی به منابع» در تبیین متغیر وابسته «احساس امنیت اجتماعی» بیش‌تر از سایر متغیرها است و متغیرهای میزان رفاه اقتصادی و حکمروایی خوب به ترتیب در اولویت‌های بعدی قرار گرفتند.

شکل ۱- اهمیت نسبی متغیرهای مستقل در تبیین احساس امنیت اجتماعی، منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۷.

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها:

همان‌طور که مطرح گردید در نوشتار حاضر به تبیین رابطه بین احساس عدالت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی پرداخته شده است و همان‌طوری که نتایج یافته‌های توصیفی نشان داد که از بین میانگین متغیرهای احساس عدالت اجتماعی، میانگین متغیر میزان رفاه اقتصادی (۸/۸۸) در رده اول و میانگین متغیر انسجام اجتماعی (۲/۰۸) در رده آخر قرار دارد که از بین میانگین مولفه احساس امنیت اجتماعی، مولفه امنیت جمعی (۱۲/۸۵) در رده اول و میانگین امنیت فرهنگی (۲/۲۲) در رده آخر قرار دارد. و افزون بر این، تحلیل‌های آمار استنباطی نشان داد احساس عدالت اجتماعی بر بهبود احساس امنیت اجتماعی مناطق روستایی شهرستان اردبیل تأثیرگذار بوده است. همان‌طوری که، نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که رابطه بین متغیرهای دسترسی به منابع، حکمروایی خوب، رفاه اقتصادی، عدالت اقتصادی، رشد شخصیت فردی، نبود تبعیض‌های اجتماعی و دسترسی به خدمات اجتماعی در سطح ۱ درصد خطا مثبت شده است و رابطه بین متغیرهای میزان رضایتمندی و میزان مشارکت اجتماعی با متغیر وابسته امنیت اجتماعی در سطح ۵ درصد خطا مثبت شده است و ضمن این که بین متغیرهای انسجام اجتماعی و آزادی‌های سیاسی با متغیر امنیت اجتماعی رابطه معنی‌داری مشاهده نشده است. که این تحقیق با نتایج تحقیقات ماه پیشانیان (۱۳۹۰)، آکساندر (۲۰۱۶) و هاربرون (۲۰۱۵) هم‌خوانی دارد. از طرف دیگر، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که از بین متغیرهای تحقیق، ۶ متغیر توسط کامپیوتر در معادله باقی ماندند و این ۶ متغیر توانستند ۵۹ درصد از تغییرات را تبیین نمایند که این تحقیق با نتایج تحقیقات نوفیلد (۲۰۰۸) و ویلکوکس (۲۰۱۵) هم‌خوانی دارد. و نتایج تحقیق نشان داد که احساس عدالت اجتماعی از مهم‌ترین ارکان بهبود احساس امنیت اجتماعی از طریق تقویت مولفه‌های دسترسی به منابع، حکمروایی خوب، رفاه اقتصادی، عدالت اقتصادی، رشد شخصیت فردی، نبود تبعیض‌های اجتماعی و دسترسی به خدمات اجتماعی، میزان رضایتمندی و میزان مشارکت اجتماعی است. در خاتمه با استناد به نتایج تحقیق، شایسته است تقویت شاخص‌های پایداری اجتماعی (سرمایه اجتماعی، تعلق سرزمینی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و غیره) در راستای تحقق امنیت اجتماعی تقویت گردد. با توجه به وجود رابطه معنی‌دار بین دسترسی به منابع و بهبود احساس امنیت اجتماعی بر دولت است که خدمات آموزشی، درمانی، بهداشتی و سایر خدمات مورد نیاز هم چنین تسهیل دسترسی روستاییان به خدمات اعتباری، خدمات و امکانات ترویجی، استفاده از منابع اطلاعاتی و تامین بارانه را در اختیار آن‌ها قرار دهد، افزون بر این بواسطه وجود رابطه معنی‌دار بین مولفه رفاه اقتصادی و بهبود احساس امنیت اجتماعی توصیه می‌شود تا برنامه‌ریزان و متولیان توسعه روستایی نهایت سعی و اهتمام خود را در راستای ایجاد تعادل بین نیازها و فرصت‌های موجود، تنوع بخشی به فعالیت‌های اقتصادی در جهت اشتغال‌زایی و کاهش بیکاری در مناطق روستایی، تنظیم سیاست‌های توسعه‌ای اعم از سیاست‌های پولی، مالی، هم‌چنین سیاست‌های

توزیع درآمدی برای کاهش شکاف طبقاتی درآمدی بین شهر و روستا و افزایش رشد اقتصادی و درآمد سرانه را در نیل به رفاه اقتصادی جهت بهبود احساس امنیت اجتماعی مناطق روستایی شهرستان اردبیل به کار بگیرد. مضاف بر این، به دلیل وجود ارتباط معنی‌دار بین رشد شخصیت فردی و احساس عدالت اجتماعی توصیه می‌شود رشد شخصیت فردی همگام با توسعه اجتماعی در دستور کار گیرد چون رشد شخصیت از طریق ترکیب نیازهای ارگانیک با انتظارات اجتماعی در مراحل گوناگون جامعه‌پذیری و در برخورد با محیط‌های اثباتی، اجتماعی و فرهنگی صورت گیرد. با تشکل شخصیت، اجتماع دیگر چیزی غریبه و جدا از فرد نیست، بلکه جزئی از او و در او است. تحقق این مهم در بهبود احساس امنیت اجتماعی مناطق روستایی شهرستان اردبیل نقش مهمی بازی می‌کند و لذا بر تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران درگیر در حوزه توسعه مناطق روستایی شهرستان اردبیل است که در فرآیند جامعه‌پذیری بچه‌ها از طریق نهاد خانواده، مدرسه، همالان، دوستان و همسالان و غیره بستر لازم را جهت رشد شخصیتی کودکان مهیا کرده و در بهبود احساس امنیت اجتماعی در آینده زندگی‌اشان نقش بازی کنند. مضاف بر این، به دلیل وجود رابطه معنی‌دار بین رضایتمندی و بهبود احساس امنیت اجتماعی شایسته است که دولت به حمایت خود از روستاییان در مواقع بحرانی، اهتمام به بیمه محصولات کشاورزی، حمایت روان‌شناختی از جوامع روستایی شهرستان اردبیل از طریق رسانه‌های گروهی، کمک به بهزیستی اجتماعی و بهسازی مسکن روستایی آنان موجبات رضایتمندی آنان را فراهم کرده و به بهبود احساس امنیت اجتماعی آنان مساعدت نماید. علاوه بر این، به دلیل وجود رابطه معنی‌دار بین نبود تبعیض‌های اجتماعی و بهبود احساس امنیت اجتماعی پیشنهاد می‌شود که دولت با اقدام مداخله‌ای خود میزان تبعیض‌های محتمل بر روستاییان منطقه مورد مطالعه را از طریق سازوکارهای القای درک مثبت به روستاییان در مقایسه آنان با شهروندان شهری، بازتوزیع درآمد، تقویت میزان دسترسی به عواید حاصل از بیت المال، هدفمند کردن نظام حمایت از تولید و حق برخورداری از امکانات و منابع و پذیرش اجتماعی و غیره به بهبود احساس امنیت اجتماعی در منطقه مورد مطالعه کمک نماید.

References:

1. Afrogh, E., (2015), *presuppositions and theoritical approaches of social justice, 7th period of Islam religious dialogue and Christianity of VatiCan catholic church, the Center of religious and civilization dialogue, Tehran.*
2. Alexander, T., (2016), *Rural and remote access to justice a literature review, Environemnt Journal, 5 (6), 63- 85.*
3. Andrews, A., & Bonta, J. (2013), *the psychology of criminal conduct. New Providence, NJ: LexisNexis Matthew Bender.*
4. Chambers, R (2015), *Good practices for effective participation in social protection design and implementation*, 27 March 2014. Available from [http://www.unrisd.org/unrisd/website/newsview.nsf/\(httpNews\)/7A7C8F4B1D5C2E9BC1257CA80058501B?](http://www.unrisd.org/unrisd/website/newsview.nsf/(httpNews)/7A7C8F4B1D5C2E9BC1257CA80058501B?OpenDocument) Open Document.
5. Cheng, R & Smith, F. (2015). *Rural attorney recruitment program, Journal of Rural Management, 6 (11), 25- 65.*
6. Craig, G, (2008), *Social justice in a multicultural society: experience from the UK*", *Studies in Social Justice, 1 (2), 55-72.*
7. Eftekhari, A., (2006), *Positivisti approaches in security studies, Tehran, Think Tank of Strategic Studies, 4 (2), 4-9.*
8. Gramatikov, M. (2011), *A handbook for measuring the costs and quality of access to justice. Tilburg Institute for Interdisciplinary Studies of Civil Law and Conflict Resolution Systems. Apeldoorn: Maklu.*
9. Harborne, B., Sage, C. (2015), *Security and justice, world development report, The World Bank.*
10. Heidari Sarban, V., (2017), *explanation of social capital relationship with sense of social security in the rural areas, Case study: Meshkinshar County, Security and Social Order Strategic Studies Journal, 6 (17), 45-62.*
11. Heidari Sarban, V., (2018), *analysis of improvement factors on sense of social justice, Case study: Ardabil Count, Journal of Geography and Urban and Regional Landuse, 6 (28), 91-101.*
12. Himelein, K., Menzies, N and Woolcock, M. (2013). *Surveying Justice: A practical guide to household surveys, Justice and Development Working Paper Series 11, World Bank.*

13. Jawad, R (2015), *Social protection in the Arab region: emerging trends and recommendations for future social policy*, Arab Human Development Report Research Paper Series (Cairo, United Nations Development Programme/Regional Bureau for Arab States), 15-18.
14. Justice (2015), in *encyclopedia Britannica*, retrieved 2015", December 5, from <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/308729/justice>.
15. Karami, M., & Farrokhbakhsh, K., (2017) , *suervy of fundamental components affecting on increasing of social security point of view elites of security sphere*, *Journal of Security and Preservative Researches*, 3 (13) , 49-67.
16. Kaufman, A. (2012), *Distributive justice*, *theories of encyclopedia of Applied Ethics*, Second Edition, 842-850.
17. Lipsey, M. (2011), *the primary factors that characterize effective interventions with juvenile offenders: A meta-analytic overview*. *Victims and Offenders*, 4 (8), 124– 147.
18. Lukas, L (2017), *Theoretical sources for a theory of safety and security*, *The Tenth International Conference on Emerging Security Information, Systems and Technologies*. Lukas,L (2016), *On theory of security*. *Jouirnal of Social Security*, 2 (5), 187 – 192.
19. Lundy, C and Wormer, K. (2013), *Social and economic justice, human rights and peace*, *International Social Work*, 50(6),727–739.
20. Lundy, C. (2011), *Social work's commitment to social and economic Justice: A challenge to the profession'*, in Nigel Hall (ed.) *social work: making a world of difference*, pp. 115–28. Berne, Switzerland: International Federation of Social Workers.
21. Mahpishanian, M., (2013), *social justice and its effects on society security*, *Journal of Basij Studies*, 14 (51), 33-63.
22. Peisch, M. (2009), *Social justice and multiculturalism; persistent tensions in the history of U.S. social welfare and social work"*, *Studies in Social Justice*, 1(5), 52-72.
23. Prasad, N (2015), *Broken relationship: social policies, the Arab States and the middle class"* , *Journal of Socil Conservation*, 2 (6), pp: 39-52. Kustzal, A (2017), *theroitcal foundations of regional security in international relationsm, the overview*, *Jounral of Sicince of the Military Academy of land forces*, 1 (49) , 17-30.
24. Sajjadi, H., Vmaghi, M and Madani, S., (2013), *social justice and children health in Iran (in framewok of Health social determinant model of World Health organization)*, *Journal of Social Walfare*, 9 (35), 89- 137.
25. Smith, C., Brooks, D (2015), *Security science: the theory and practice of security*. Walthman, MA: Butterworth-Heimann.
26. Stone, M (2012) , *Security according to Buzan: A comprehensive security analysis*, New York, USA.
27. Vani, M., and Belbase, N. (2014), *Environmrntal justice and rural communities*, *Studies from India and Nepal*, *The World Conservation union*.
28. Vilkon, P., (2008), *political economy, world commnications and human security*, translated by Mortaza Bohrani, Tehran, *Think Tank of Stratrgic Studies*.
29. Wilcox,T. (2015), *Juvenile justice evidence-based practices in rural communities*, *Law and Society Review*, 3(1), 163–204.
30. Zaid, A, (2015), *Arab uprisings & social justice: implications of IMF subsidy reform policies (New America Foundation)* .

Research Paperm

Explanation Social Justice Relationship and Sense of Social Security in the Rural Areas, Case Study, Ardabil County

Vakil Heidari Sarban¹ : Full Professor, Geography and Rural Planning, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

Shararhe Saeb: MSc Student of Geography and Rural Planning, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

Received: 2018/11/13

pp:79- 82

Accepted: 2019/4/9

Abstract

This paper aims to explanation of relationship sense of social justice with sense of social security of villagers in the rural areas of Ardabil County. The research method was analytical -explanative survey type. It can be said that studied population in this study consists of all villagers living in rural areas of Ardabil County in 2016 (N= 85053), among which 383 persons were selected as statistical sample using Cochran formula. Sample size was determined based on the Cochran's formula and the required data were collected through questionnaires. Finally, the results of reasearch descreeptived findings showed that fom among of avreage on social justice sense variables, variable average of economical walfare (808), exist in the first order, and variable average of social coherence (2.08) in the final order. Also, fom among of componenet sense social security average, the component of collective security aveage (12.85) exist in the first order and average of cultural security (2.22) in the final order. Moreover, as shown by the results of Pearson test, there as significant relation between the variables of access to resource, good governance, economy walfare, economy justice, individual personality growth, lack of social discrimianation, access to social serviceses, rate of satisfication and rate of social participation and sense of social security in Ardabil County. In addition, in term of obtained results from Beta coefficient, the variable share and role "access to resources" in amounts (0.48), in explanation of dependent variable "sense of social securirty" is more than oher variables. Also, variables of economical walfare in amounts (0.40), and good governance in amounts (0.28), orderly, settled in following priorites. In end, with due attention to results analysis, appliead recomminations has been recommended that social sustainability indexes (social capital, territorial belonging m social responsibility and...) in attainment of social security has been reinforced. And also, with due attention to, significant relationship between access to resource and improvment of sense social justice, the government should afford for villagers the educational and healty servicess and other serviess needful of villgers to credit, servocess and extensional equipments, use of informational resources and subsid supply.

Key Words: Sense of Social Justice, Sense of Social Security, Social Security, , Rural Development Management, Ardabil County.

Extended Abstract

Introduction:

Social security is "any government system that provides monetary assistance to people with an inadequate or no income". In the many countries, this is usually called welfare or a social safety net,

especially when talking about developed countries. Social security protection is clearly defined in ILO conventions and UN instruments as a basic human right – albeit one that a small proportion of the people on our planet actually enjoy. Broadly defined as a system of contribution based health, pension and unemployment protection, along with tax-financed social benefits, social security has become a universal challenge in a globalizing world. Only 20 percent of the world's population has adequate social security coverage, while more than half lacks any kind of social security protection at all. Those without coverage tend to be part of the informal economy – they are generally not protected in old age by social security, and they cannot afford to pay their health care bill. In addition, many people have insufficient coverage – that is, they may lack significant elements of protection (such as health care or pension) or what protection they do have is low or declining. Experience shows that people are willing to contribute to social security benefits that satisfy their priority needs.

Undoubtedly, for creating of social security interference different factors in the rural areas that lack them hinder the establishment of social security. The necessary of research and study about designed problem is resulted from this that rural societies stand the lower level versus urban societies from perspective access to therapy services, healthy and educational, enjoiment of social welfare indexes, enjoiment of resources and equipments, access rate of bayt-al,mal produced earning, access to banking and credit facilities. This factors, affect the satisfaction of life in the rural areas and encounter sustainable development of rural region with different. Hence, with reinforcement of social justice for attaining empowerment and capacity-building of rural societies by government interventional action, attention to resource redistribution, reducing of class gap, presentation of social services, exert of good governance, reinforcement of satisfaction, reinforcement of social cohesion, reinforcement of social support, act to structural evolution, weakening of reeducation of social discriminations and ready of social groups participation backgrounds for meaning of rural societies elimination of deprivation can help to improvement of social security in the rural areas. sense of social justice is one of the most impotent elements of improvement sense of social security via reinforcement of resources access components, good governance, economical just, individual personality growth, lack of social discrimination and access to social services, satisfaction and social participation and etc. hence, this paper aims to explanation of relationship sense of social justice with sense of social security of villagers in the rural areas of Ardabil County.

Methodology:

The research method was analytical -explanative survey type. It can be said that studied population in this study consists of all villagers living in rural areas of Ardabil County in 2016 (N= 85053), among which 383 persons were selected as statistical sample using Cochran formula. Sample size was determined based on the Cochran's formula and the required data were collected through questionnaires. Sample size was determined based on the Cochran's formula and the required data were collected through questionnaires. Content validity of the questionnaire was confirmed by professors and experts and its reliability was determined based on Cronbach's alpha (0.75-0.87).

Results and Discussion:

In end, with due attention to results analysis, applied recommendations has been recommended that social sustainability indexes (social capital, territorial belonging m social responsibility and...) in attainment of social security has been reinforced. And also, with due attention to, significant relationship between access to resource and improvement of sense social justice, the government should afford for villagers the educational and health services and other services needful of villagers to credit, services and extensional equipments, use of informational resources and subside supply.

The findings of research show that there as significant relation between the variables of good governance, economy welfare, economy justice, individual personality growth, lack of social discrimination, access to social services, rate of satisfaction and rate of social participation and sense of social security in Ardabil County.

Regarding linking between good governance and social security sense must say that good governance help to reinforcement of social security sense in the rural areas by reinforcement of hope, reinforcement of social opportunities, decreasing of child mortality, access to knowledge, political freedom and participation, decreasing of social risks and reducing of poverty and etc.

Regarding linking between economical welfare and social security sense must say that many of development thinkers, economical welfare highlight such as country development substructure at all backgrounds. Regarding linking between social participation and improvement of social security sense must say that many of development thinkers, social participation can help to financial security, judiciary security, employment security, intellectual security, cultural security, economical security collective security, person security and ethical.

Conclusion:

the results of research descriptive findings showed that form among of average on social justice sense variables, variable average of economical welfare (808), exist in the first order, and variable average of social coherence (2.08) in the final order. Also, from among of component sense social security average, the component of collective security average (12.85) exist in the first order and average of cultural security (2.22) in the final order. Moreover, as shown by the results of Pearson test, there as significant relation between the variables of access to resource, good governance, economy welfare, economy justice, individual personality growth, lack of social discrimination, access to social services, rate of satisfaction and rate of social participation and sense of social security in Ardabil County. In addition, in term of obtained results from Beta coefficient, the variable share and role "access to resources" in amounts (0.48), in explanation of dependent variable "sense of social security" is more than other variables. Also, variables of economical welfare in amounts (0.40), and good governance in amounts (0.28), orderly, settled in following priorities.

